

POP SANAT İMGELERİNİN MAYOLİKA SERAMİK YÜZEYLERDE UYGULAMASI¹

Ayten ERSOY¹, Prof. Emel ŞÖLENAY²

¹Anadolu Üniversitesi, aytenersoy@anadolu.edu.tr, ORCID NO: 0000-0002-2263-11

²Anadolu Üniversitesi, esolenay@anadolu.edu.tr, ORCID NO:0000-0002-6628-5227

DOI: 10.5281/zenodo.7567987

ÖZET

Mayolika; dekor uygulaması, üstün ustalık ve hassasiyet yönünden Avrupa seramik sanatında ve Türk seramik sanatında önemli bir yere sahiptir. Rönesans'la birlikte resim programı çerçevesinde seramik atölyelerinde çalışan bezeme ustalarının yerini ressam tasarımcı kavramı almıştır. Bu dekor tekniği günümüzde de seramik sanatçıları tarafından ustaca kullanılmaktadır.

Pop Sanat akımının Mayolika dekor uygulaması seramik yüzeylerde Pop Sanat'ının imgeleri nadir olarak kullanılmakla birlikte ilerleyen tarihlerde sinema, televizyon, çizgi film, resim ve heykel alanında özgünleşmiş kendine özgün ifadesi hiç sınır tanımadığı için sanatçıyı düşünme, çalışma ve uygulama alanında daha özgür kılmıştır. Bu çalışmanın amacı da, disiplinler arası sanat yaklaşımında Pop Sanat imgelerinin Seramik sanatında farklı dekor tekniklerinden olan Mayolika dekor tekniği uygulanarak aktarımını içermektedir. Yapılan araştırma; Seramik Sanatı, Mayolika seramikler, Mayolika seramiklerin tarihçesi, sanatsal özgün Mayolika seramik uygulamalarını içermektedir. Pop Sanat'ının renkli, dekoratif tasarımlarla üç boyutlu seramik formlar üzerine hayvan figürleriyle ve yazı şekilleriyle seramik dekor teknikleri kullanılarak Mayolika seramik yüzeylerindeki etkisinin aktarımına yer verilmiştir. Sonuç olarak ise, araştırma kapsamında ulaşılan sonuçların seramik sanatına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Seramik, Mayolika, Pop Sanat

APPLICATION OF POP ART IMAGES ON MAYOLICA CERAMIC SURFACE

ABSTRACT

Majolica; Decor application, superior craftsmanship and precision have an important place in European ceramic art and Turkish ceramic art. With the Renaissance, the painting program replaced the ornament masters working in the frame ceramic workshops with the concept of a painter. This decor technique is still used skillfully by ceramic artists today.

The Majolica decor application of the Pop Art movement has made the artist more free in the field of thinking, working and application, as the images of Pop Art are rarely used on ceramic surfaces, but since its original expression, which has become unique in the fields of cinema, television, cartoons, painting and sculpture, knows no boundaries. The aim of this study includes the applications of Pop Art images by applying the Majolica decor technique, which is one of the different decor techniques in ceramic art, in an interdisciplinary art approach. The research carried out includes Ceramic Art, Majolica ceramics, history of Majolica ceramics, unique Majolica ceramic applications. The collection of samples on Majolica ceramic surfaces is included by using the ceramic decor measurement with animal figures and writing shapes on three-dimensional ceramic forms with colorful, decorative designs of Pop Art. As a result, it is thought that the outcomes obtained within the scope of the research will contribute to the art of ceramics.

Keywords: Ceramic, Majolica, Pop Art

¹ Bu makale Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Seramik Bölümü, Pop Sanat İmgelerinin Mayolika Seramik Yüzeylerde Uygulaması isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

1.GİRİŞ

Geleneksel olarak “Mayolika”, sır üstü fırça iş tasarımları ile süslenmiş beyaz camlı kırmızı toprak kildir. Eşsiz bir sanat eserine, usta dokunuşlarla ve yaratıcılıkla birlikte sahip olmanın heyecanıdır Mayolika seramikler. İtalyan zevki ve duyarlılığı ile canlandırılan seramik dekorasyonun çıkış noktası; Arap ve İspanyol modelleridir. 15 - 16. yüzyılın sanat geleneğinin süslerini, motiflerini, renklerini yansıtmaktadır. Mayorko, eski adıyla “Mayolika ”Akdeniz havzasından çıkmıştır. Mayolika seramikler esas olarak Endülü’sün Arap şehirlerinde üretilmiştir. En değerli eser: Valencia, Granada’dır (Elhamra vazoları). Murcia, Almeria ve Malaga daha sonra tüm dünyaya yayılmıştır. [1] (Maryat,1868.s -12).

Görsel 1. Granada Elhamra Vazo

Pop Sanat, Amerika ve İngiltere’deki esinlenmesinin çok büyük bir kısmını popüler kültürden almıştır. Pop Sanat; modernizmin sanatta yarattığı, yaşamdan bağımsız, özgür ve estetik deneyimine karşı çıkmaktır. Disiplinler arası sanatta yüksek, alçak sanat, güzel sanatlarla kitsch arasındaki sorgulamayı amaçlar. Pop Sanat yeni gerçekçilik yönelimi doğrultusunda kökü Soyut Dışavurumculuğa dayanan sanatçılar tarafından ortaya konulan bir akımdır. Dünyadaki politik olaylar, savaşlar, yeni teknolojik gelişmeler, endüstri devrimi, sanayi devrimi gibi gelişimler tarih boyunca yaşanan olaylar sanatın tarihi akışına yön vermiştir. Sanattaki uygulamalar, teknikler, malzeme kullanımında buna göre şekil almıştır. [2] (Antmen, 2000, s- 65).

Bu çalışmada geçmişi 15. yüzyıla dayanan geleneksel mayolika dekor uygulaması ile 1940’lar ile sanat tarihinde yerini alan Pop sanat imgelerinin arasında kuşaklararası bir bağlam kurarak disiplinler arası eserler ortaya konmak istenmiştir. Hayvanlar, figür olarak seçilip günlük yaşamdaki duygular, yazı imgeleriyle Pop sanata özgü renkli betimlemeler kullanılarak eserlere aktarılmıştır.

2.MAYOLİKA SERAMİKLERİ VE POP SANATIN TARİHÇESİ

2.1 Hispano-Moresk Çömlekçilik ve Mayolika (Fas-Marakeş)

Doğu Akdeniz ülkelerindeki Müslüman çömlekçilerin çıkarmış olduğu ürünler ve çömlek üzerinde yaptıkları uygulamalar Müslümanların fetihleriyle birlikte batıya kaymaya başlar. İspanya’da yapılan işlerin ayrımı üretilen ürünlerle belli olacaktır.

2.2 Malaga Seramik ve Mayolika

İspanya’daki Granada Mağribi krallık içinde yer alır. Sanata çok önem veren Nasride hanedanı, zamanında Müslüman sanat ve öğretiminde çok yol kat etti. Ahmed ben Yahya al-Omarî bin üç yüz otuz yedide de (1337) çömlekçilikte altın çağlarını yaşattı En önemli eserler arasında “Elhamra vazosu “ şüphesiz Hispano-Moresque seramik sanatının en heybetli ürünüdür. [3] (Britannica/Ceramics syf, 2008, s-730-731).

2.3 İslam, Osmanlı Seramikleri

İslam dönemi çanak çömlekçiliğinde yapılan seramiklerin genelde cami ve bina dekorasyonunda kullanıldığı yazılı kaynaklarda geçmektedir. Dokuzuncu yüzyıla kadar çark kullanımı bulunmamaktadır. Irak (eski Mezopotamya), Suriye ve İranlı çömlekçiler tarafından ilk defa beyaz kalaylı sır kullanılır Müslüman dünyası Mezopotamya’da özellikle çömlek üretimi ve ürünlerinde Pers, Mısır, Kuzey Afrika gibi bölgelerde kırmızı astarlı ürünler yapmışlar, bu sırlı seramikler ilk dördüncü binyıl M.Ö. sırasında tarihteki yerini almıştır. [4](Bernsted KEBLOW (2003, s-2-7).

Ortaçağ Geç Dönem; İznik şehri Osmanlı Devleti tarafından desteklenen önemli seramik ve çini merkezi haline getirilir. Seramik karolarda cesur ve zarif çiçek tasarımlarının kullanılması mavi-beyaz rengin yanında kobalt mavisinin renk kattığı bu seramik ürünler daha

sonra kırmızı renk kullanımını ile daha karakteristik, önemli işler haline alır.

Görsel 2. İznik Çömlekçilik Şamdanlar, Osmanlı Türkiye

Kullanılan renkler yavaş yavaş turkuaz, adaçayı yeşili, zeytin yeşili, mor ve siyahı andıran geniş bir renk paletini yakalamıştır. Mavi ve turkuaz renkleriyle çoğunlukla çiçek motifleri boyanmıştır. Çin çiçek motiflerinin kopyası neredeyse tamamen lale, haşhaş, karanfil, gül ve bir noktadan çıkan oldukça simetrik spreyleyler şeklinde sümbüllerle değiştirilmiştir. İznik çömlekçiliğinin üçüncü döneminde en önemli buluş kırmızı rengin kullanımınıdır Çiçek tasvirleri dini geleneklere göre düzenlenmiştir. Aynı topraktan yapılan ve dekore edilen ürünler daha sonra İtalya Mayo likasında ve Berlin porselen fabrikasında kullanılmıştır.

2.4 İtalya, Sicilya Seramik ve Mayolikas

Faenza Mayo likası ;On beş ve on yedinci Faenza Mayo likasında arkaik dönemden sonra renk paleti ve dekoratif bezeme listeleri çok zenginleşmiş, Güzel kadın portreleri “istorie” desenleri ile tarihi bir anlatım sunmuşlardır. On altıncı yüzyılın başlangıcından itibaren on yıl boyunca ‘’istotiato’ ’üslubu zirveye ulaştı. Faenzadaki çömlekçi ustaları incilden kutsal sahneler, mitolojiden, Roma tarihinden gravür ve figüratif desenlerle küçük heykeller üretilmiştir. [5](Hess,1988,s-46).Cafaggiolo Mayolika; Cafaggiolo Mayolika; on altıncı yüzyılda, İtalyan Rönesans seramiklerinin en prestijli dönemlerinden birisidir. Cafaggiolalı Ustalar; başlangıçta Mayolika üretiminde kullandıkları üsluplarının on beşinci yüzyılın sonlarına doğru

tipik olan dekoratif aile motifleriyle, Montelupo'nun çağdaş modelleriyle birleştirilerek parlak bir polikrom özellikte imalat üretimine benzeyen ince bir şekilde dekore edilmiş Mayolika seramikler üretilmiştir.[6] (Rodolfo, 1994,s-6).

Görsel 3. Papa Leo X portresi olan sürahi

Deruta Çıkışlı Mayolika ;Rönesans sonrası İtalya, Umria'daki Deruta şehri Mayolika üretimi için büyük bir merkez olarak bilinir. On altıncı yüzyılda zirveye ulaşan seramik üretiminde sarı, yakut ve zeytin yeşili renklerin kullanımıyla birlikte Mayolika ve Lüster üretimi tavan yapmıştır. Bu dönemde, ünlü “Raffaellesco” süsü, Deruta seramik üretiminin sembolü haline gelmiştir. [7] (Cooper, 2010, s- 102).

Görsel 4. Deruta Raffaellesco Scalloped Dinner Plate

2.5 İngiltere Viktorya Seramik ve Mayolikas

İngiltere’de bin sekiz yüz kırk sekiz-bin sekiz yüz seksen(1848-1880) yılları arasında düz formlar üzerine İtalyan tarzı fırça dekor uygulaması ile bisküvisi yapılmış seramikler üzerine opak sır kaplanarak metal oksitlerle renklendirme yapılarak elde edilen ürünlerdir. [7] (Cooper, 2010.s-259-262).

Görsel 5. Minton teneke sırlı Majolica saksı

2.6 Fransız Seramikleri ve Mayolikas

On altıncı ve on yedinci yüzyılda Fransa’nın birçok küçük komünlerinde çömlekçi çarklarında üretilen ürünlere Mayolika dekor uygulaması yapılmıştır. Avignon, Beauvais ve Savigny, bu gerçekten ulusal üretimin en bilinen merkezlerindedir. Fransız çalışmalarında belirgin olarak kullanılan, kabartmalar genellikle keskin ve iyi tasarlanmıştır. Örnekler zaman zaman prenslerin ve büyük soyluların saraylarının veya şapellerinin dekorasyonu için özel fayans yapımı için kullanılarak İspanya, İtalya’ya ithal edildiği bilinmektedir. [8](Cooper, 1989,s-111).

2.7 Almanya, Hollanda Seramikleri ve Mayolikaları

Frankonya; Bu bölgenin içerisinde yer alan Nürnberg’de çok ünlü çömlekçiler ve ressamlar bulunmaktadır. “Veit Hirschvögel” en ünlü sanatçıdır. Sanatçının işleri genelde ünlü heykeltıraş Luca Della Robbianın işlerine çok benzemektedir Genelde işlerinde

kabartmalı hayvan figürleri, bitki yaprakları, madalyon sembolleri kullanmıştır .Swabia: Porselen endüstrisinde en önemli isimlerden birisi de “Swabia” bölgesindeki en önemli isim Meissen’dir. Meissen’dir üretimine bin yedi yüz on (1710) yılında başlatılmış, bu üretim zanaatçıların, sanatçıların büyük ilgisini çekmiştir. Günümüzde Staatliche Porzellan-Manufaktur Meissen “GmbH” adıyla bilinen porselen üreticisinin kurulmasına yol açmıştır. (Ducret, S. Germa’n Porcelain and Faience. 1962). Frankenthal Porselen Fabrikası Almanya’nın en büyük porselen üreticilerinden birisidir. Üretilen ürünler yüksek kaliteli porselen Mayolika işlerdir . Hollanda –Delfwar ,Delfware Hollanda’nın Delf şehrinde yapılan mavi-beyaz Delf çömlekçiliği, yaşadığımız zaman içerisinde beyaz kalaylı sır ile kaplanan toprak kaplara verilen genel bir terimdir. Delf ’de üretilen Mayolika ürünler on yedinci ve on sekizinci yüzyılda tüm Avrupa’ya ihraç edilmiştir. Bin altı yüz yirmide (1620) Wanli İmparatorunun ölümünden sonra Avrupa’ya talebin kesildiği dönemde Çin porselenlerini taklit ederler. Birçok denemeden sonra ince beyaz kalaylı sır ve kobalt mavisıyla Çin porselenini andıran çok özel işler yapmayı başarırlar. [7](Cooper, 2010, s- 157-161).

Görsel 6. An Blue and White Oval Plaque in Dutch Delftware.18th century, Delft, The Netherlands

2.8 Çin Seramikleri ve Mayolikas

Çin Mayolikasının en önemli özellikleri içi boş saplar bulunduran formlar, dipleri sırlanmamış kaplar, mat ve donuk pürüzlü

yüzeyle, kalıp tekniğinin çok zayıf kullanımı, büyük çoğunlukta sarı, kahverengi rengin kullanımı veya altın ve koyu kahvenin kullanımı, vazo ve sürahi gibi seramiklerin dışlarındaki desenlerde bu özellikleri görmek mümkündür.

2.9 Japon Seramikleri ve Mayolikas

Mikoda üretilen bu işler genelde sarı, mor ve beyazdır. Japon seramiğinde ve Mayolika dekor uygulamasında kullanılan hayvan tasvirleri Çinlilerle çok benzerlik göstermektedir. Her iki ulusunda dini inançları Budizm'dir. Bu yüzden Budist semboller içerir. Çiçek figürlerinden köknar, bambu ve begonya, başlıca çiçekler arasındadır, bunlar aynı iş üzerinde birleşmiştir. Japon seramiklerinde imparator amplerine, üç pençeli ejderha desenlerine çok rastlanmaktadır. Özellikle muhteşem süslenmiş küçük heykelcikler çok fazla kullanılmıştır.

2.10 Pop Sanat

Varoluşçu düşünce sistemini benimseyen soyut dışavurumcular kullandıkları malzemelerle, farklı teknikleriyle, kendi dünyalarını yansıtmalarından dolayı dış dünya ile ilişkilerini koparmışlardır. Bundan dolayı İngiltere ve Amerika'daki gençlerin isyanlarıyla bin dokuz yüz elli ve altmışlarda Pop Sanat adıyla bilinen bir sanat akımı yaratmışlardır. [9] (Germaner, 1996, s-9-10).

Pop Sanat adının geçtiği zaman birçoğumuzun aklına gelen ilk isim ise istisnasız Andy Warhol'dur. Pop Sanat eski bir geçmişe sahiptir. İskoç sanatçı ve illüstratör Eduardo Paolozzi'nin bin dokuz yüz kırk yedi (1947) yılında çizdiği pin-up kız çalışmasıyla, bu akımın ilk öncüsü olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmalarıyla da onun teknolojiye ilgisini izleyenleriyle paylaşmıştır. [10] (Lynton, 1982, s-302).

Görsel 7 .Eduardo Luigi Paolozzi Wass Rich Man's Plaything (1947) adlı kolaj resim

İngiliz Pop Sanatı; Bin dokuz yüz elli ve bin dokuz yüz altmış beş (1950-1965) yılları arasında ilk kez İngiltere'de ortaya çıkan Pop Sanatına üç dönem olarak bakılmaktadır. Birinci dönem; Richard Hamilton'un, ikinci dönem; Royal College Of Art öğrencilerinden oluşmaktadır. Üçüncü dönemde ise bin dokuz yüz altmış birden (1961) sonraki dönem; üçüncü kuşak sanatçılar diyebileceğimiz Barrie Batte, Dereck Bossier dönemi kısa sürmüştür. [11] (Germaner,1997, s-11-12).

Görsel 8. Richard Hamilton. Günümüz Evlerini Bu Denli Farklı, Çekici Kılan Tam Olarak Nedir

Amerikan Pop Sanat; Aykırı kişiliği, yaşamıyla, kullandığı sözlerle ve sanatsal dehasıyla binlerce, milyonlarca insanı etkileyecek olan Andy Warhol, az sürede “farklı” olduğunu büyük kitlelere kanıtlamıştır. Campbell çorba konserveleri ve yeşil Coca Cola şişeleri gibi toplum kültürüyle ilişkili objeleri ve nesnelere bir düzen içerisinde kullanarak, seri halinde resmettiği işleriyle Warhol, artık her şeyin hazır olarak ambalajlanıp takdim edildiği bir dünyada yaşandığını anlatmak istemiştir.[12] Shelley, 2009, s- 78-87).Pop Art

Görsel 9. Andy Warhol Untitled 1 from Marilyn Monroe,1967

Türkiye’de Pop Sanat; Çalışmalar ilk etapta Türk toplumunun popüler kültürü içerisinde kendi reklâm, ticarî marka logoları, kelimeler ve geleneksel unsurlarını yansıttığı gözlemlenmiştir. Kitle iletişim araçlarının gelişmesi, ilerleyen teknoloji ile sanayi toplumuna dönüşümün başlamasıyla birlikte üretilen eserlerde Pop Sanat’ın Türkiye’deki örnekleri verilmeye başlanmıştır. [2] (Antmen, 2000, s-65) .Türkiye’de bin dokuz yüz altmış ve bin dokuz yüz yetmişli yılların (1960-1970) toplumda popüler kültür kavramlarında “star” ve “arabesk” en önemli iki kavram oluşmuştur. Türkiye’de Pop Sanat alanında çalışan sanatçılar sanatta özellikle resim alanında arabesk çalışmalar yapan Gülsün Karamustafa’nın 1980’li yıllarda yaptığı çalışmaları bu anlamda verilebilecek örneklerdendir.[13](Oktay, 2002, s- 27).

Türkiye’de Pop Sanat çalışan sanatçılar: Gülsün Karamustafa, Altan Gürman, Nur Koçak, Özdemir Altan, Burhan Doğançay, Murat Tosyalı, Halil Altındere, Balkan Naci İslimyeli, Hakan Onur, Sedef Gali, Emre Öztürk’tür.

Görsel 10. Ya Rabb'im Sen Bilirsin,1981(Gülsün Karamustafa)

3.MAYOLİKA SERAMİKLERDE KULLANILAN SIRLAR VE DEKORLAMA YÖNTEMLERİ

3.1 Kullanılan Sırlar

Opak ve örtücü beyazlık elde etmek için isminden de anlaşılacağı gibi seramik ürünün yüzeyini kaplayan sirlara verilen addır. Örtücü özellik gösterdiği Çin seramik ürünün kalitesini arttırmak için kullanılır. Genelde pişirim sıcaklığı düşük tutulmalıdır (1000°C). Bu sıcaklık derecesi 1200°C olursa sır saydamlaşır mat (opak) özelliğini kaybeder. Örtülme ısı 900°C - 1050°C dereceleri arasında bulunan Mayolika sırları opak sirlarda pişme sıcaklığına göre opaklaştırıcı olarak SnO₂, ZrO₂, TiO₂, SiO₂, Al₂O₃, ZnO, K₂O, CaCO₃, PbO kullanılan oksitler. [14](Ayata Tülin,1976, s-20) . Seramik boyalar; farklı metal oksitler kullanılarak üretilen sır altı, sır içi ve sır üstünde kullanılan özel renklendiricilerdir. “Seramik boyalarının dayanıklılığını ve boyama gücünü, etkileyen en önemli faktörler, boyanın kendi bileşimi, kullanıldığı sıranın bileşimi ile pişme sıcaklığı ve fırın atmosferidir.” [15](Arcasoy, 1988, s-240)

3.2 Dekorlama Yöntemleri

Sır Üstü Dekorlar; Sır üstü dekor uygulaması sırlanmış ve sır pişirimi yapılmış ürünlerin üzerine uygulanır. Sır üstü dekorlar uygulamasını yapmak için seramik formların her zaman sırlanması gerekmemektedir. Sır İçi Dekorlar; Sır içi dekor uygulaması, genellikle bisküvi pişirimi yapılmış, sırlanmış ancak sır pişirimi yapılmamış ürünler üzerine kullanılan bir tekniktir. Sırın pişirim sıcaklığına göre tasarlanmış dekor boyaları kullanarak yapılır.

Sır içi dekorlarının pişirim sıcaklığı bünyeye ve sıra göre 950°C ile 1380°C arası değişmektedir. Transfer Tekniği; Mayolika seramik üretiminde kullanılan dekorlama yöntemlerinden en çok bilinen transfer tekniğidir. Kullanılan yöntem çoğunlukla fırçalarla renkli sır uygulamasıdır. [5] (Hess, 1988, s-50).Coperta Tekniği; Rönesans Döneminin önemli Mayolika parçalarının birçoğunda “Coperta” (örtü) tekniği uygulanmıştır. “Coperta” Mayolika dekoru yapılmış seramik iş üzerine ikinci pişirim yapmadan ince bir tabaka şeklinde şeffaf özellik gösteren kurşunlu sır uygulanmalıdır. [5](Hess, 1988, s-6)

4. UYGULAMA

23x23 cm çapında 5 cm yüksekliğinde tabak tasarlanmış, daha sonra çoğaltılan kalıplarla on beş adet vitrifiye çamuru dökülerek tabak üretilmiştir. Dökümü yapılan tabaklar 900°C de bisküvi pişirimi yapılarak çalışmanın ön zemini hazırlanmıştır. Tabaklar 23x23x5 cm cam suyu %1 ve şekerli su %1 uygulanarak 500°C derecede ön pişirim yapılmıştır. Bu uygulamadaki amaç; fırça dekoru yaparken fırça kullanımının rahat olmasını sağlamaktır. 23x23 cm çapındaki bisküvisi hazırlanmış tabaklar, %20 Na Feldspat, %20 Sülyen, %20 Kuvars, %10 Y.U.K katkılarıyla hazırlanan sır ile 1000°C’de pişirilmiştir. Mayolika dekor uygulaması için zemin hazırlanmıştır.

Görsel 11. 23x23x5 cm 1000°C Saydam sır ile sırlanmış tabaklar

Saydam sır ile sırlanmış, 1000°C pişirilmiş tabaklar üzerine hazırlanan tasarımlar Mayolika dekor tekniği ile Pop-Art sanatının renkleri ve harf tasarımlarıyla REFSAN’dan temin edilen sır üstü toz pigmentler su ve medyumla karıştırılarak fırçayla uygulama yapılmıştır. 23x23x5 cm uygulaması bitmiş tabaklar 1000°C saydam sır ile sırlanmış ve pişirilmiştir

Tablo 1. 1000°C Saydam sır reçetesi

% 30	Üleksit	
% 20	Na. Feldspat	
% 20	Sülyen	
% 20	Kuvars	
% 10	Y.U.K	
% 10	SNO2	

Görsel 12. Kişisel uygulamalar 23x23x5 cm
Tabak –Ayten Ersoy.2020

5.SONUÇ

Seramik sanatında ilk çağlardan günümüze kadar birçok dekor tekniği kullanılmıştır. Kullanılan dekor teknikleriyle üretilen eserlere estetiğin yanı sıra, anlam ve ifade bakımından birçok katkılarda bulunan dekor teknikleri sanatsal anlamda büyük önem taşımaktadır. Bu eşsiz dekor tekniklerinden birisi de “Mayolika” dekor tekniğidir. İlk Mayolika dekorların çıkış merkezi olan İtalya'nın Mayorka adasından adını alan uygulama, ticaret limanından dolayı tüm Avrupa'ya oradan da tüm dünyaya yayılmıştır. Özellikle İtalya'nın bütün kentlerinden küçük kasabalarına kadar, daha sonra da Almanya, Fransa, İngiltere, Çin, Japonya gibi ülkelerde gelişen teknoloji ile birlikte ve porselenin bulunmasıyla tarihteki yerini almıştır. Öncelikle sanatsal alanda mitlerin, zengin aile armalarının işlenmesiyle, doğadaki tasvirlerin kullanılmasında Mayolika dekor uygulaması yapılmış, daha sonra ise endüstrinin yaşama girmesiyle Almanya'da açılan fabrikalarla seri üretime geçilmiştir. Çin ve Japonya'da kullanılan yüksek derece fırınların bulunmasıyla ve porselenin kullanımıyla Mayolika dekor uygulaması yaşamın bütün alanlarında kullanılan eşya ve sanatsal anlamda önem kazanmıştır.

Disiplinler arası yaklaşım ve akımlarında zaman zaman denenilen Pop Sanat'ına, seramik alanındaki uygulamalarda çok fazla çalışmada yer verilmemiştir. Mayolika dekor uygulaması seramik yüzeylerde Pop Sanat'ının etkisi hiç kullanılmamakla birlikte diğer ilerleyen tarihi süreçte sinema, televizyon, çizgi film, resim ve heykel alanında özgünleşmiş ve yer aldığı sanat dallarıyla bütünleşmiştir.

Pop Sanat akımının kendine özgün ifadesi hiç sınır tanımadığı için sanatçıyı düşünme, çalışma ve uygulama alanında daha özgür kılmıştır. Araştırma kapsamı içerisinde Pop Sanat yaklaşımının Mayolika seramiklerde ne amaçla, ne kadar ve nasıl kullandığı araştırmaya değer bir konu olduğu düşünülmüştür. Araştırmanın disiplinler arası uygulama alanında yapıldığı belirtilmelidir. Bu amaçla, yapılan bütün araştırma; Seramik sanatı, Mayolika seramikler, Mayolika seramiklerin tarihçesi, sanatsal özgün Mayolika seramik uygulamalarını içermektedir. Pop Sanat'ının renkli, dekoratif, tasarımlarla üç

boyutlu seramik formlar üzerine yazı şekilleriyle seramik dekor teknikleri kullanılarak Mayolika seramik yüzeylerindeki etkisinin aktarımına yer verilmiştir. Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçların seramik sanatına katkı sağlayacağı düşünülmektedir

KAYNAKÇA

- [1] Makryat Joseph, A History Of Pottery And Porcelain, 1868, 12
- [2] Antmen, Ahu (2000) “A'dan Z'ye Yirminci Yüzyıl Sanatı”, P Sanat ve Kültür Dergisi, 65
- [3] Britannica Encyclopaedia /Ceramics syf 729 bMagrabi—İspanya'nın Dikkate Değer Mirası. Uyanış!—1989 Britannica/Ceramics syf, 2008, s-730-731).
- [4] Bernsted Keblow (2003, s-2-7). Early Islamic Pottery Materials and Techniques Anne-Marie Keblow Bernsted 2003
- [5] Hess Catherine, Italian Maiolica 1988 s-6 s-46 , s-50)
- [6] Rodolfo Falchi, 1994 İtalyan Mayolikası, Edicart, Legnano (MI) 1994. ISBN 88-7774-493-6
- [7] Cooper Emmanuel, 10000 years of pottery, Philadelphia, University of Pennsylvania, 2010, s- 102- 157-161s- 259-262
- [8] Cooper Emmanuel-A History of World Pottery– February 1989,s-111).
- [9] Germaner, Semra 18. Yüzyıl Avrupa Resmi - Anlamı Biçimlendiren Etmenler, 1996, s 9-10).
- [10] Lynton, Lynton, N. (1982). Modern Sanatın Öyküsü. İstanbul: Remzi[50] Mangiaracina Filippo La Claudio Lynton, 1982, s-302 .
- [11] Germaner, Semra (1997): 1960 Sonrası Sanat - Akımlar, Eğilimler, s-11-12).
- [12] Shelley. " Geleceğe Dönüş: George Kubler, Lawrence Alloway ve Şimdiki Karmaşık ." Sanat Dergisi 2009 , s- 78-87
- [13] Oktay, Ahmet (2002).Türkiye'de Popüler Kültür, İstanbul: Everest Yayınları. 2002, s- 27
- [14] Ayata Tülin, Sy. Ceramic Glazes.1976 İstanbul ,1976, s-20

[15] Arcasoy, A. (1988). Seramik Teknolojisi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Güzel

Sanatlar Fakültesi, Seramik Anasanat Dalı Yayınları. s-240

İNTERNET KAYNAKLARI

Görsel 1. Granada Elhamra Vazo

[https://www.google.com/search?q=+Granada+\(Elhamra+vazolar%C4%B1&tbm=isch&ved=2ahUKEwj](https://www.google.com/search?q=+Granada+(Elhamra+vazolar%C4%B1&tbm=isch&ved=2ahUKEwj)

Görsel 2. İznik Çömlekçilik Şamdanlar, Osmanlı

Türkiy(https://Tr.Qaz.Wiki/Wiki/Islamic_Pott ery11.09.2020)

Görsel 3.(Papa Leo X portresi olan sürahi, muhtemelen 1515 villa, Faenza'daki Seramik Seramik Müzesi'ni ziyaretinde tasvir edildi . <https://br.pinterest.com/search/pins/?q=faenza%20seramik&14.09.2020>)

Görsel 4. (Deruta Raffaellesco Scalloped Dinner Plate)

https://www.pinterest.se/pin/499688521151518675/?nic_v2=1a7qPT7sE17.09.2020

Görsel 5. Minton teneke sırlı Majolica saksı

Görsel 6. An Blue and White Oval Plaque in Dutch Delftware.18th century, Delft, The Netherlands

Görsel 7 .Eduardo Luigi PaolozziI Wass Rich Man's Plaything (1947) adlı kolaj resim

Görsel 8 .Richard Hamilton. Günümüz Evlerini Bu Denli Farklı, Çekici Kılan Tam Olarak Nedir

Görsel 9 .Andy Warhol Untitled 1 from Marilyn Monroe,1967

Görsel 10.Ya Rabb'im Sen Bilirsin,1981(Gülsün Karamustafa)

Görsel 11. 23x23x5 cm 1000°C Saydam sır ile sırlanmış tabaklar . Ayten Ersoy. 2020 .Pop Sanat İmgelerinin Mayolika Seramik Yüzeylerde Uygulaması .Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Ünivesitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Seramik Ana Sanat Dalı . Eskişehir 2020

Görsel 12. Kişisel uygulamalar 23x23x5 cm Tabak. Ayten Ersoy Pop Sanat İmgelerinin Mayolika Seramik Yüzeylerde Uygulaması .Yüksek Lisans Tezi.Anadolu Ünivesitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Seramik Ana Sanat Dalı . Eskişehir 2020